

נחלת אבותינו

חריש

עלון להפצת מסורת ומנהגי תימן המופץ ע"י עמותת "אחוות אחים" בנשיאות פוסק עדת תימן מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

בית הכנסת השאמי "שתילי זיתים"

בית הכנסת הבלדי "עץ חיים"

וישלה

ה'תשפ"ב - בשל"ג

אין לך אדם שאין לו שעה

סימן ק"כ - הלכות חנוכה

א) בשנת שלוש עשרה ומאתים שנה לבניין בית שני, גזרה מלכות יון הרשעה גזירות על ישראל, וביטלו דתם ולא הניחו אותם לעסוק בתורה ובמצוות, ובפרט שבת וחודש ומילה. ופשטו ידיהם בממונם ובבנותיהם, ונכנסו להיכל ופרצו בו י"ג פרצות וטימאו את הטהרות, וצר להם לישראל מאד מפניהם ולחצום לחץ גדול, עד שריחם עליהם אלהי אבותינו והושיעם מידם והצילם. וגברו בני חַשְׁמֻנָּאי הכהנים הגדולים והרגום, והושיעו את ישראל מידם, והעמידו מלך מן הכהנים, וחזרה מלכות לישראל מאתים ושש שנים עד החרבן השני. וכשגברו ישראל על אויביהם ואיבדום, בכ"ה בחודש כסלו היה, ונכנסו להיכל ולא מצאו שמן טהור אלא פך אחד שהיה חתום בחותמו של כהן גדול, מימות שמואל הנביא. ולא היה בו להדליק אלא יום אחד בלבד, ונעשה נס והדליקו ממנו נרות המערכה שמונה ימים, עד שכתשו זיתים והוציאו שמן טהור. ומפני זה התקינו החכמים שבאותו הדור שיהיו שמונת ימים האלו שתחילתם בכ"ה בכסלו, ימי שמחה והלל, ולהדליק בהם הנרות בערב על פתחי הבתים בכל לילה ולילה בשמונה הלילות, להראות ולגלות הנס.

מתוך שלחן ערוך המקוצר של מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

בחנוכה זכר לנס שנעשה על ידי חלב שהאכילה יהודית את מלך יון, לא נהגו זאת בקהילותינו.

דיני הדלקת נרות חנוכה

ה) כל השמנים כשרים לנר חנוכה, ומכלמקום מצוה מן המובחר ליקח שמן זית, בדומה לנס שבמקדש שהיה בשמן זית. ואם אינו מצוי, יברור שאר שמן שאורו דן ונקי, או נרות של שעוה שגם כן אורן זך. ולא יהיו שנים קלועים ביחד, משום דהוי כמדורה, אלא כל נר יחיד, ולא יעשה משעוה של בתי עבודה זרה, מפני שהוא מאוס לנבזה. וכן כל הפתילות כשרות לנר חנוכה, ומצוה מן המובחר ליקח צמרגפן או חוטי פשתן. ואינו צריך בכל לילה פתילות חדשות, אלא מדליק גם בראשונות עד שיכלו.

ו) אם מדליק בנר שלחרס, כיון שהדליק בו לילה אחת נעשה ישן, ואין מדליקין בו בלילה שנייה מפני שהוא מאוס. ועל כן תהיה לו מנורה נאה של מיני מתכות או זכוכית וכיוצא בזה. ומי שידו משגת, יקנה מנורה של כסף, להידור מצוה.

ז) מנהגינו פשוט שבעלהבית לבדו מדליק בלילה הראשונה נר אחד, ובשנייה שתי נרות, וכן מוסיף עד שבליל שמיני מדליק שמונה. בין שהיו אנשי הבית מרובים או מועט ים. ואין לשנות. ולא ידליק במקום שמדליקין נרות כל השנה, כדי שיהיה היכר שהם נרות חנוכה.

הליכות תימא

כל הוכיות שמורות למערכת "נחלת אבותינו" אין לשכפל ולצלם ללא רשות בכתב מסערכת העלון

כניסת השבת: **16:07**
 יציאת שבת: **17:15**

פעילויות העמותה

כולל אברכים "פרי צדיק" בראשות הרה"ג משה רצאבי שליט"א

הפעלת 2 בתי כנסת "עץ חיים" נוסח בלדי "שתילי זיתים" נוסח שאמי

שיעורי תורה דף היומי, הלכה ואגדה

פירות מתוקים - לימוד אישי עם תלמידי חריש

פעילויות והפעלות לילדים

"אבות ובנים"

הפצת עלוני "נחלת אבותינו"

שיעור תורה לילדים

בשבת בשעה 12:30
 בבתי מעיין האמונה
 קומה 2 רחוב אלון 9
 עם הרב
 רחמים מסיקה שליט"א
 פה מפיץ מרגליות
 כולם מוזמנים

תהילים לבנים נוסח תימן

בבית הכנסת "שתילי זיתים" בשבת | בשעה 13:10

מעוניין להפיץ את העלון בבית הכנסת שלך?!

בשל ביקוש העלון בערים נוספות, זקוקים לתורמים עבור מימון העלון

זור קשר בטלפון: 053-345-3020
 או בכתובת המייל: NA0546812981@gmail.com

העלון טעון תעודת | אין לעיין בשעת התפילה

מתוך ספר בנין משה חלק ב'

המשך פרק שביעי - דיני השתמשות באילן ובבהמה

כד) קטן שהגיע לחינוך ויודע שאסור לעלות באילן בשבת והזיד ועלה, אף על פי כן מותר לומר לו לרדת מן האילן, שאין קנס בקטן.

דבר שהיה על האילן ונפל בשבת

כה) כל דבר המותר בטלטול שנפל על האילן בשבת שאסור ליטלו משם, אם חזר ונפל מן האילן בשבת על ידי הרוח או על ידי גוי וכדומה, מותר להשתמש בו. ואף על פי שבעודו על האילן לא היה ראוי לכולם, הוא לא נאסר משום מוקצה, שאין מוקצה לחצי שבת.

אבל אם היה מונח על האילן בערב שבת כל זמן בין השמשות, אף אם נפל ממנו אחר כך בשבת הרי זה אסור בטלטול כל השבת, משום מוקצה, שכל שהוקצה בין השמשות - הוקצה לכל השבת כולה.

פרק שמיני - דיני מלאכת מעמר

המעמר, מלקט עצים, אוסף פירות

א) המְעַמֵר בשבת אוֹכְלֵין בשיעור גרוגרת (כ"ט סמ"ק), חייב חטאת.

איזהו מעמר, הגודש עֲמָרִים (אלומות, אגודות) של שיבולים שנקצרו ומניחן אחת על אחת. וגם בלא שיקשור אותם יחד, רק מניחן אחת

הרה"ג משה רצאבי שליט"א
ראש הכולל "פרי צדיק"

על אחת, הרי זה חייב משום מעמר. והוא הדין אם אוסף השיבולים שנקצרו אחת אחת ועושה מהם עֲמָרִים.

וכן המלקט עצים או עשבים בידו או במגרפה וכדומה למקום אחד, לצורך הסקה בשיעור כדי לבשל ביצה, או כדי להאכיל לבהמה בשיעור כמלוא פי גדי, הרי זה חייב משום מעמר. וכן האוסף פירות שִנְשָרוּ או שנתלשו מן האילן ומקבץ אותם למקום אחד. וכן כל המקבץ דבר ממקום גידולו, הרי זה חייב משום מעמר.

דבר שאינו גידולי קרקע (מלח, ביצים)

ב) אין איסור מעמר מן התורה אלא בדבר שהוא גידולי קרקע. אבל חכמים אסרו עימור גם בדבר שאינו גידולי קרקע, מפני שדומה למעמר.

לפיכך אסור לקבץ מלח ממשרפות המלח, דהיינו בריכות וחריצים שממשיכים לתוכן את מי הים והחמה שורפתן והן נעשים שם מלח, ואף על פי שאינו גודל מן הארץ. וכן מקום שהארץ מְלָחָה ומוציאה מלח על פניה, אסור לקבץ משם מלח. וכן ביצים במקום שמטילות אותן התורנגולות, אסור לקבץ אותן (גם אם נולדו קודם שבת שאין בהן משום מוקצה) וכן כל כיוצ"ב.

מאת ר' דניאל אהרון הי"ו

האם האבות הקדושים קיימו את כל התורה כולה?

למדנו השבוע: (דף ד') שלושה שאלו שלא כהוגן, לשנים השיבו כהוגן, ולאחד השיבו שלא כהוגן. הראשון אליעזר עבד אברהם, שאמר "והיה הנערה אשר אומר הטי נא כדך ואשתה ותאמר שתה וגם לגמלך אשאב אותה הוכחת ליצחק", ודבר זה הוא שלא כהוגן, שמא תהיה חигרת או סומא, ואע"פ כן נענה כהוגן שנזדמנה לו רבקה. השני שאול המלך, שאמר לאחר שגולית חירף את ישראל ארבעים יום "והיה האיש אשר יכינו יעשרנו עושר גדול ואת ביתו יתן לו" וזה שלא כהוגן שמא אותו האיש יהיה עבד או ממזר. השלישי יפתח הגלעדי, שאמר כשרצה שה' יעזרנו לנצח את עמון, "והיה היוצא מפתח ביתי והיה לה' והעליתו לעולה" וזה שלא כהוגן, שמא יצא דבר טמא.

הקשו התוס': למה לגבי אליעזר נקטה הגמ' חигרת או סומא, ולא כמו שנקטה לגבי שאול שמא תבוא נערה שהיא ממזרת או שפחה ותירץ התוס' בשם רש"י: שלגבי אליעזר לא שייך פסול ממזרות כיון שזה היה לפני מתן תורה ולכאורה: הרי קי"ל שהאבות קיימו את כל התורה כולה תירץ המהר"ץ חיות: בענייני נישואים, אפי' בעריות גמורים האבות לא היו נזהרים, כמו שמצאנו שיעקב נשא ב' אחיות וכמו שעמרם נשא את דודתו. אבל הרמב"ן כתב: שבחוק לארץ לא קיימו האבות את התורה ולכן נשא יעקב ב' נשים, ולפי"ז בארץ ישראל קיימו כל התורה כולל עריות דלא כמהר"ץ חיות.

<< השבוע מסכת תענית דף ב' ח >>

מאת חגי קומימי הי"ו

מילי חסידותא

העיקר הנאמנות!

מסופר על הרה"ק רבי זושא מאניפולי זיע"א, שהיה עובד את ה' יתברך באותה התלהבות במשך 22 שנה! ואנחנו שואלים: "איך???" ומתי יגיעו מעשיי למעשיי אבותיי...

הסוד הגדול של רבי זושא הוא: "נאמנות!". הרי ברור לכל בר-דעת, שוודאי לרבי זושא היו ירידות ועליות, משברים וספקות. אך הוא גמר בדעתו מההתחלה: "אני נאמן! יהיה מה שיהיה, אני רוצה להמשיך ולעבוד את ה'! ומיום ליום להתגבר עוד יותר בהתחדשות!". טוב עד לכאן ברוך ה', שרבי זושא הצדיק, זכה למה שזכה.

עם כל הסביבה שבה הוא היה, אנו מבינים שאפשר היה להגיע למדרגה שכזו. אבל היום? אין מה להשוות. אין לי חלון הזדמנויות בחיי המרוץ הללו. 'העולם אומר' "אני מרים את הראש - יום ראשון. מוריד את הראש - נכנסה שבת".

אז ראשית אל ייאוש!! אל דכדוך!! באו חז"ל ובאו הצדיקים, וגילו לנו שיש מתנות גדולות ומיוחדות בכל אחד מימי החנוכה! יש חלון הזדמנויות לכל יהודי באשר הוא להאיר ברצון של קדושה, גם אם הוא "מונח" מתחת לשטיח של הבית שלו! דוגמא קטנה: כמה רצית להיות חזק מספיק ולהגיד לעצמך ולחבר שלידיך: "זהו, אני כבר לא מדבר בתפילה ויהי מה!"... אז לחנוכה יש מתנה לתת לכל יהודי, להתחיל מחדש שוב, ולבעור לה'.

אפשר להגיע לכל דבר טוב שבקדושה בכל אחד מימי החנוכה. כל יום יש לו מתנה מיוחדת משלו. ובכדי להגיע מוכנים לכך, למעמד שמח מיוחד וחשוב - הדלקת נרות חנוכה, צריך הכנה! חוץ מהלימוד ההלכתי, והפנימי על כל גווניו, עיקר ההכנה היא "הרצון!".

תתחיל לרצות עד שכל בני ביתך יראו וירגשו כמה רצון יש לך לקראת בואם של ימי החנוכה, וממילא ה' יתברך ירצה גם בשבילך את הטוב השמור לך מקדמת דנא. אשריכם!

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל עמו ישראל, ובפרט כל התורמים והמסייעים בהפצת מסורת אבותינו נע"ג עדת קדש תימן המעטירה ובכללם השמות המוזכרים כאן שיזכו לכל הברכות האמורות בתורת משה סייעתא דשמיא בבריאות איתנה ונהורא מעליא פרנסה בשפע אושר ועושר אריכות ימים ושנים בטוב ובנעימים א.כ.י.ר.

- להצלחת
גיל בן אריה
- להצלחת
חגי בן יחיא
- להצלחת
לוריא ואוריה בן אליהו
- להצלחת
דניאל בן אבטלין
- להצלחת
יעקב בן שלום
- להצלחת
יאיר בן רחמים

אור הלכה לתלמידים - חנוכה

[יא] מנהגינו שזמן הדלקתן הוא סמוך מעט (כמה דקות) לפני צאת הכוכבים. ולא יקדים ולא יאחר. ולכן נהגו בכמה מקומות לצאת מבתי-כנסיות אחרי תפילת המנחה (שמתפללים סמוך לשקיעת החמה, ומסיימים לאחריה) כדי להדליק בבתיהם, ואח"כ חוזרים להתפלל ערבית. ויש מקומות שיוצאים להדליק רק אחרי שסיימו תפילת ערבית. ואסור לעשות שום דבר קודם ההדלקה אפילו ללמוד. רק אם הגיע הזמן ועדיין

לא התפלל ערבית, יתפלל תחילה ואחר כך ידליק. וקודם שידליק, יקבץ כל בני ביתו לפרסם הדבר. וצריך לתת שמן שידלקו לכל הפחות חצי שעה. ובדיעבד אם לא הדליק מיד, יכול להדליק בברכה כל הלילה אם בני ביתו ניעורים. אבל לאחר שבני ביתו ישנים, שוב אין פרסומי ניסא וידליק בלא ברכה. ונכון להקיצם כדי שיוכל להדליק בברכה. ואם עבר כל הלילה ולא הדליק, אין לו תשלומין, ובלילות האחרים ידליק כמו שאר בני-אדם. אם לא יהיה לו פנאי להדליק בלילה, יכול להקדים את עצמו ולהדליק מפלג-המנחה ומעלה, שהוא שעה ורביע קודם צאת הכוכבים (והיינו בשעות זמניות לפי ערך היום, ובימי חנוכה שהימים קצרים אם אורך היום רק עשר שעות לפי השעון, אזי פלג המנחה הוא שעה אחת ושתי דקות וחצי) ובלבד שיתן שמן כדי שיהיו דולקות עד חצי שעה לאחר צאת הכוכבים. ואם אינן דולקות כך, ולכל הפחות נר אחד, לא קיים המצוה:

מתוך הספר "אור ההלכה"

יש קונה עולמו בשעה אחת

ערב שבת קודש

א. לשמוח בביאת השבת:

צריך לשמוח בביאת השבת. ויחשוב בדעתו אילו היה מצפה שיבוא אליו איזה אדם יקר וחשוב, איך היה מסדר את הבית לכבודו. אם כן קל וחומר לכבוד שבת מלכתא (שע"ה ח"ב סי' נ"ד סע' ח').

ב. המאכלים הנהוגים אצלנו:

מנהג אכילת מוליתא [הנקראת פשטידה] בליל שבת זכר למן, לא היה נהוג אצלנו, וכן "קוגל" ו"טשאלנט" [כעין "חמין"] ודגים. והמאכלים הנהוגים אצלנו לכבוד שבת, מלבד מרק מתובל, אוכלים "כבאנה", ויש מקומות שעושים תמורתו "גחנון" וכן אוכלים "הריס" [היינו דייסה של גריסי חיטה, או עדשים או אורז, או שעועית וכיו"ב, עם עצמות או שומן בשר, ועם תבלין]. ועושים עוד מיני תבשילין וקליות, לענג את השבת - כל מקום לפי מנהגו. וכן נוהגים רבים לאכול בשחרית שבת, ביצים "קשות". ואת הלחמים עושים כיכרות עגולות, ולא ארוכות כמין ווי"ן (שם, ובהערה כ"א).

מלאכת זורע

א. האכלת תרנגולים בשבת:

מי שיש לו תרנגולים או עופות שחייב במזונותיהן, אם הוא במקום הראוי להצמיח, לא ישליך לפניהם זירעונים בשבת, אלא קשעור שיאכלו בו ביום או ליומיים, שבזמן מועט כזה לא יצמחו. ולא ישליך אלא בפעם אחת שלא יהיה מכין משבת לחול (בנין משה ח"ב פ"ד סע' ד').

ב. שתיה מברז גינה בשבת:

אסור לשתות מים מהברז בגינה אם מימיו נשפכים על גבי עשבים הגדלים שם. אא"כ האדמה שם כבר רטובה ושבעה ממים, שתוספת המים לא מועילה להצמיח (שם סע' ט').

סדר הדלקת נרות חנוכה

מאת ר' לוריא צנחני הי"ד

שאלת השבת:

בסעודת שבת קודש הגישו ליקותיאל - אב המשפחה, מרק עם עוף ותפוז"א. הוא הודה לנות ביתו על המאכלים המשובחים! נתן חילבה במרק, והחל סועד את ליבו.

האם נכון עשה?

- א. לא. דבר גוש - עוף, תפוז"א וכדו' מבשל אפילו בכלי שני (בצלחת).
- ב. מותר רק אם מוסיף את הדבר גוש לאחר שנתן החילבה במרק.
- ג. בדיעבד יש לו על מי לסמוך. לכתחילה צריך להיזהר.
- ד. מותר לעשות כך.

חידת השבת:

הורידו בשבת סיר מהפלטה לחלק תכולתו לסועדים, והניחו אותו עליי. אגלה לכם: הסיר עדיין חם מאוד, ואני דבר המיטלטל - ולמרות זאת אסור להחזיר אותו לפלטה ישירות.

מי אני?

חולבים להל'תם
ל'ת'רין?
חפשו בעלון
את התשובות!

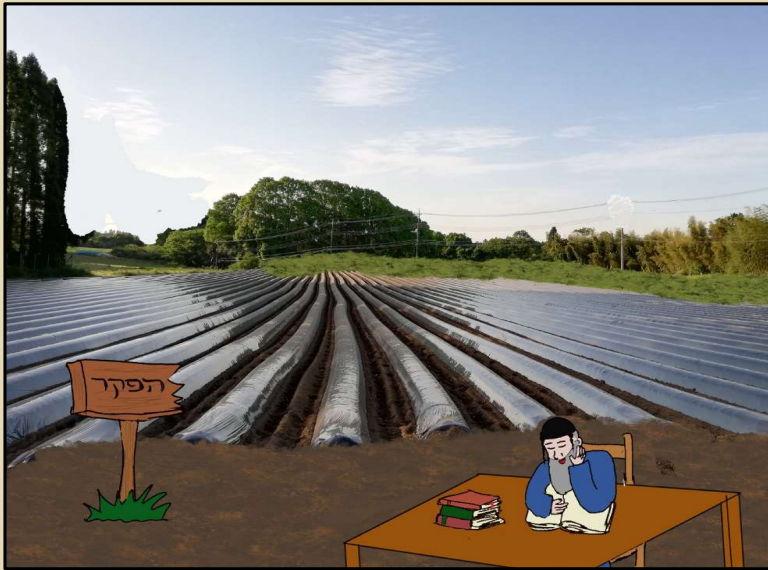
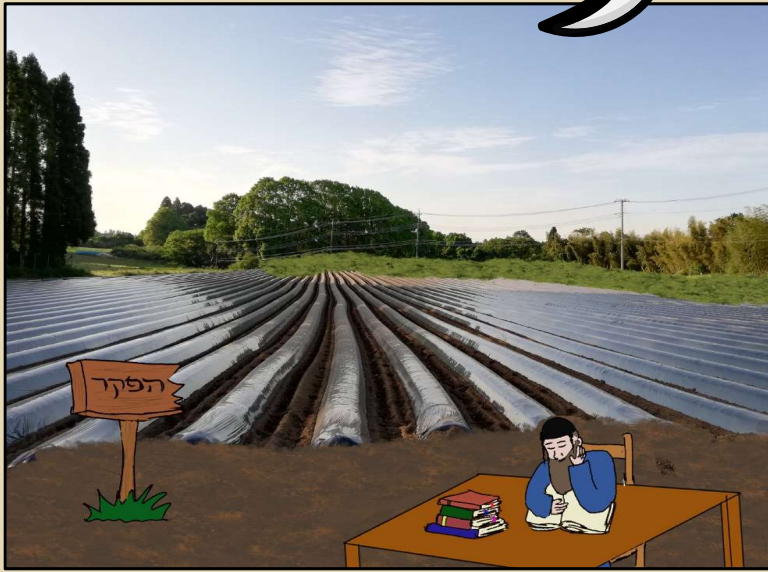

השבת לאל, הנושא השתנה... אני חייב להסביר ליוסף מהר ככל שאוכל שאסור לספר על עברו של בעל תשובה...

10
מי יודע?

מצא את 10 ההבדלים

אין לשכפל ולצלם ללא היתר. בכתב ממוכרת העלון "תולה אבותינו" כל הזכויות שמורות למערכת.

ז"א טלאטא
א'זא א'זא טלאטא טלאטא א'זא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא

טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא
טלאטא טלאטא טלאטא טלאטא

יוסף חיים כרמי נ"י

וי"ח מן הבא בידו מנחה לעשו אהיו (לב, יד) מדוע יעקב היה צריך לשלוח מכל מין ומין, גם זכר וגם נקבה?

מעשה ואדם אחד עבר על-פני חצרו של רבי חנינא ורשת מלאה תרנגולות על כתפו. הניח את התרנגולות בחצר והלך לו לדרכו. שוטטו להן התרנגולות בחצר והטילו בה ביצים. שאלה אשת רבי חנינא את בעלה: "מה אעשה בביצים רבות אלו שמטילות התרנגולות?" אמר לה: "אסור לנו לאכל מהן, שאינן שלנו!" נתרבו התרנגולות ונתרבו הביצים ומררו חיי האשה. שבה ואמרה לבעלה, רבי חנינא: "מה נעשה בתרנגולות שמציקות לנו ואין לנו מהן תועלת?" אמר לה: "אשה, מכרי אותו וקני במחירן עזים." יום אחד שב בעל-התרנגולות ודרש אותו. שאל אותו רבי חנינא: "יש לך סימנים?" נתן לו בעל-התרנגולות סימנים. אמר לו רבי חנינא: "רואה אתה עזים אלו? שלך הן, שקנינו אותן במחיר תרנגולותיך!" נטל האיש את עזיו והלך לדרכו. (תענית כה).

יעקב אבינו רצה להינצל מידי עשו אחיו, לכן היה חייב להביא את המנחה. וידע בחכמתו שלעתיד לבוא עשו יהיה חייב להחזיר לו את המנחה - כמו שכתוב בתהילים (עב, י) "מלכי תרשיש ואיים מנחה ישיבו" ולכן הביא לו זכרים ונקבות, כדי שיפרו וירבו, ועשו יהיה צריך לעשות חשבון גדול ביום משיח צדקנו להחזיר את הכל ליעקב כמו שכתוב בהפטרה "ועלו מושעים בתי ציון לשפט את-הר עשו והיתה לה' המלוכה" לעתיד יהיה צורך לעשות משפט על כל הדברים שעשו חייב ליעקב.

- לרפואת רבקה חפץ בת שלום
- לעילוי נשמת יהודה בן שמואל
- לעילוי נשמת ייל בן אליעזר
- להצלחת נריה בן בנימין
- להצלחת רעות בת מאיר
- לרפואת שויא בן אריה שרעבי
- לרפואת מאיר בן יחיא מחפוד חגיבי

פרשת וישלח נפתחת בתיאור המפגש בין יעקב לעשו לאחר הניתוק ביניהם. ומספרת על מסעו של יעקב בחזרה לארץ כנען. "וישלח יעקב מלאכים" אומר רש"י 'מלאכים ממש' - 'ממש' ר"ת ממעשה מצוות שעשה. שהמה המלאכים שנבראו מכוח המצוות שעשה. יעקב יוצא לארץ כנען, ובדרך מנסה ליישר את ההדורים עם אחיו, עשו. שולח הוא שלוחים שיפייסו אותו - הם שבים ומעדכנים אותו שפני אחיו למלחמה.

הוא מחליט להתגונן בשלוש דרכים שונות: ראשית, הוא מחלק את אנשיו לשני מחנות. אם יותקף חלילה מחנה אחד - השני ינצל. והתקין עצמו לתפילה, דורון ומלחמה.

שואלים, אם התקין עצמו להתפלל מה צריך עוד לדורון ולמלחמה? ומתוצאים, שצריך לילך בדרך הטבע ולתת מתנות. ונשאר להתפלל שיעזרו המתנות וישלח במלחמה. יש שפירשו שרצה לתת מתנות לעשו, כדי שתהיה עזרה לדורות הבאים - שהם יתנו שוחד לגויים לצורך ישראל (כפי שהיה מדור-דור שהיו נותנים שוחד לשרי הגויים, לבטל כל מיני גזירות רח"ל). לבסוף, הוא מכין מנחה הכוללת 550 בעלי חיים. למה דווקא 550? רבי יהודה החסיד מסביר שזו הגימטריה של המילה "נשר". בספר עובדיה נאמר (וזה גם ההפטרות של השבוע): "אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנן - משם אוריך נאום ה'", דברים המתייחסים לעשו שחשב עצמו גבוה כמו הנשר שהוא "מלך העופות".. בהתאם לכך שלח לו יעקב בעלי חיים במנין "נשר". ובעל הטורים אומר

הרב ס. הלך לדרכו. אני שמעתי לעצתו ונסעתי לבית המדרש בקצה העיר, והתחלתי ללמוד במרץ את הסוגיה במסכת זבחים - ישר והפוך עם ראשונים ואחרונים. אחרי שלוש שעות של עמל, הצלחתי למצוא כמה תירושים מצוינים לקושיותיו הצפויים של הגביר.

גדוש במכמנים של ידע רענן ונרחב במסכת זבחים, ובעיקר בסוגיה הנ"ל, דפקתי על דלת ארמונו של הגביר. מארחי הסימפטי והיקר הגיש לפני מגש מלא תופינים ומשקאות, ובטרם אפצה פי ואבהיר לו מאין באתי ולאן אני הולך, אמר לי: 'כבוד הרב, אשמע אותך בקשב רב. אך לפני זאת...' וכמו שהכין אותי ידידי הוותיק הרב ס., הוא הקריא לפני את התוספות בזבחים והשמיע את שלושת קושיותיו. 'אשמח מאוד אם כבוד הרב יתן לי אותך ביקש. והאמן לי, היהודי למרות הונו הרב, הקרין אהבת תורה מן הנדירות שפגשתי. במשך חצי שעה פרשתי בפניו את הסוגיה, הבהרתי לו כמה נקודות סמויות מאותן תוספות עליו שאל את קושיותיו, ואחת אחרי השניה הן תורצו. 'תודה, תודה כבוד הרב, ממש הארת את עיני!'. הוא שלף מכיסו פנקס צ'קים, ורשם צ'ק של 20.000 דולר!! הרבה מעבר למה שדמיינתי או חלמתי.

אבל זה לא סוף הסיפור, אחרי שיצאתי החוצה אל הרחוב עם הצ'ק בכיסי, וראשי מסוחרר. מעולם לא התרמתי סכום נכבד שכזה! עגמומיות קלה החלה לנקר בלבי. אולי גנבתי את דעת הבריות - שהרי הוכנתי מראש לקראת השאלה, והכנתי הדק-היטב את הסוגיה. שהרי אם לא הייתי בא מוכן, הייתי זוכה לתרומה אבל הרבה יותר מצומקת. האם אין בכיסי גזל חלילה? נחתתי אחרי יומיים בארץ, ומיד נסעתי לביתו של אחד מגדולי ישראל וסיפרתי לו על ההשגחה המופלאה. 'אין כאן גניבת דעת הבריות'. השיב לי הרב 'זו פשוט סייעתא דשמיא נדירה ונפלאה שזכית בה. קיבלת מן שמיא לטובת עולם התורה, והגביר עצמו זכה לשלח מיוחד ליישוב קושיותיו משום אהבת התורה שלו.

"וירא כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ידך יעקב" (לב, כו) כך מבאר הזוהר הקדוש פסוק זה: יעקב הוא עמוד התורה, והמלאך שנלחם בו הוא יצר הרע שרוצה לבטל את התורה. אבל כשרואה שאינו יכול להילחם עם יעקב - שהוא התורה, אזי פוגע הוא בידך יעקב - כלומר בתמיכה של התורה.

אבל תמיד ישנם יחידי סגולה שלא שומעים לו - כמו הגביר שקראנו עליו, שלמרות כל עיסוקיו הוא לומד תורה ותומך בה בכל מאווד! מכאן, נשאף אנו להיות מיחידי סגולה אלו. שתמיד נעסוק בתורה ונתמך בה עד היכן שידנו מגעת. ועל ידי כך נזכה לשפע וסייעתא דשמיא בכל מעשי ידינו, אכי"ר.

מלאכת קודש היא איסוף התרומות עבור עולם התורה! ובדור מבולבל כדורנו, אשר 'עגל הזהב' שולט בכיפה, ומתעתע בקטנים כמו בגדולים. להאיך ולשכנע להיפטר מה מכס המעות, זה עניין שדורש תעצומות נפש. לפניכם סיפורו של הרב מ. ראש כולל חשוב, שחזר לא מכבר מארצות הברית של אמריקה:

הסיפור שלי התרחש לפני מספר שנים, וממנו קיבלתי חיזוק עצום לייקר את מלאכת הצדקה למען עמליי התורה הקדושה אשר יקרה היא מפנינים.

ובכן, בוקר אחד אני נוחת בעיר גדולה בארה"ב ונהג מונית שהוצמד אלי מביא אותי אחר כבוד לארמונו של גביר ידוע, אשר שמו הולך לפניו לא רק כנדבן, אלא גם כבר-אוריין לא קטן. עבורי, היה זה הביקור הראשון במעונו של האיש, ועפ"י מידע ממכריו ומוקיריו, היה ברור לי שאצא משם עם תרומה הגונה שתהיה שווה את כל המסע הארוך לאומה הריקה - אמריקה.

כאמור, ביתו של היהודי היה רחב ידיים, וגן עצי פרי ענק קידם את פני לאורך שדרת דקלים ארוכה. ניצבתי מול שער הברזל הגדול ודחפתי אותו קדימה. והנה יוצא אלי הרב ס. - ראש ישיבה מפורסם, ידיד נעורי עוד מעידן הישיבה הקטנה. אנחנו מתחבקים בחום רב, ולשנינו ברור ומוכן מה אנחנו עושים כאן. 'הגביר הזה הוא יהודי יקר משכמו ועמלה' אומר לי הרב ס. 'מוקיר רבנן ותלמידיהון שזה לא יתואר...' ואז הרב ס. אווז בכתפיי ומבקש ממני לצאת החוצה. שנינו מתיישבים על ספסל סמוך ואני ממתין בסקרנות למוצא פיו. 'הקשב ידידי היקר' הוא פותח. 'הגביר שלפניך מצוי עכשיו בעומק סוגיה במסכת זבחים וזה מה שמעסיק אותו משעות הבוקר. הוא נתקל בתוספות מוקשה ביותר, ויש לו עליו שלוש קושיות כבדות משקל. כשנכנסתי, הוא פנה אלי במאור פנים

והודיע לי שהוא מוכן לתת לי תרומה גדולה פי חמש ממה שחשב! אבל בתנאי שאתרץ לו את שלושת הקושיות. שמחתי מאד! אבל שמחתי היתה מוקדמת מדי. לתומי הייתי סבור שלגביר זה יש מושגים כשל בעל-בית פשוט הקובע עיתים לתורה, אך להפתעתי שלושת הקושיות על התוספות המוקשה, היו טעונות ועמוקות! והתמצאותו בסוגיה הייתה לעילא, כך שלא ניתן היה לפטור אותו בתירושים קלושים. חצי שעה עמלתי לתרץ קושיותיו, אך לשווא. התיישבנו במרפסת הבית, והגביר שלף ורשם צ'ק ע"ס 2,000 דולר הודה לי בחום, ונפרדנו בידידות. כעת קבל עצתי - אל תיכנס אליו לא מוכן. סע מכאן לבית המדרש שבקצה העיר, שב שעה-שעתיים, למד את הסוגיה, עיין בתוספות ובמפרשי, ולאחר מכן תחזור לכאן.

קילע, שבר). בעת בקע סרעפתי נוצר קרע המנתק בין הסרעפת לצינור הושט. ישנן רמות שונות של בקע. ברמה הקלה יחסית, קצת מן הקיבה נדחס כלפי מעלה ונוצרת בליטה קיבתית קטנה מעל הסרעפת. במקרים הקשים חלק ניכר מן הקיבה ולעיתים נדירות אף כל הקיבה וחלק ניכר מהמעיים נדחסים כלפי מעלה דרך הקרע וקובעים את מקומם בין הלב והריאות כעין אורחים שאינם קרויים ובודאי אינם רצויים. כתוצאה מכך, תוכן הקיבה חוזר, ברמה זו או אחרת, כלפי מעלה וגורם לצרבות, אי נוחות ושאר מיני בעיות בעיכול המזון. עיכול חלש ולקוי יגרום לאיבוד רכיבים חיוניים רבים ויוביל ליצירת הרכב דם דל וחסר.

בעניין זה כתב הרמב"ם (שם): "וכל איבר שיהיה נמשך [רחב וכבד], יתפרקו חיבוריו [וישנה את מיקומו] ויחלשו כוחותיו בהכרח [לעשות תפקידיו החיוניים לגוף], ולא יעכל האסטומכא המאכל ההוא בישול טוב בשום פנים [עד שיאבדו רכיבים החיוניים לאיברי הגוף ויצטברו ליחות מעופשות בעיכול ובדם], ויחדש השיברון [ויגרם הרפיון כלומר צניחת הקיבה ממקומה, או אותו הבקע שדרכו הקיבה נדחת למעלה כמו שביארתי לעיל] וחולשת התנועה [של המזון בדרכי העיכול ('פריסטלטיקה')] וכובד המאכל [המושך את הקיבה מטה]."

אז מתחילים בהתמדת בריאותנו בע"ה? ע"י זה שנשמור על הקיבה שלנו כשירה וחזקה וזאת נעשה ראשית כל ע"י כך שנישמר מן השובע. ואיך נדע מהי נקודת השובע?

חזקים ובריאים תהיו,

יוסף טל הררי, מרפאת רפאנא 052-2220918

הנהגת הבריאות בהישמר מן השובע - חלק א
כתב הרמב"ם זצ"ל בכתביו הרפואיים 'הנהגת הבריאות' שער א, פרק 1 אודות כלל יסודי שלמד מהיוני אפוקראט (גלינוס) וז"ל: **"מאמר אפוקראט: התמדת הבריאות בהישמר מן השובע והניח השיברון מן היגיעה"**. הרמב"ם מבאר דבריו (שם): "שלא ישבע [האדם] ושלא יטרח [כדי שלא] יפסיד תועלת ההתנועעות וההתעמלות". נסביר, הכלל היסודי והחשוב ביותר שאיתו פתח הרמב"ם את הנהגתו לחיים בריאים הוא "בהישמר מן השובע", היינו למעט בשיעור המאכל ולמשוך ידנו מן הצלחת טרם נשבע ממזוננו.

נשמע שזו הנהגה לצדיקים האוכלים לשובע נפסם אבל נחנו מה?

סבלנות, דרכו של הרמב"ם היא לבחון את הדברים בשכל ישר. הוא מפרקם ומבארם עד שמתיישבים על הלב וכך הוא מסביר (שם): "זוה, כי השובע, והיא האכילה עד שתסור תאוות המאכל, יחייב מילוא האסטומכא [הקיבה] ומשיכתה". פירושו של דבר הוא שאם נאכל יותר מידי, הקיבה תתרחב ותהפוך כבדה עד שעם הזמן יחלשו חיבוריה (הקיבה מחוברת לחלל הבטן, הנקרא פריטונאום, ומוחזקת במקומה ע"י ליגמנטים, כלומר רצועות ייחודיות) והיא עלולה לשנות את מיקומה. בימינו ישנה תופעה ידועה הנקראת בשפת הרופאים - "בקע סרעפתי".

הסרעפת הינה שריר גדול מאד השוכב לרוחב הגוף ומפריד בין איברי הבטן הצמודים אליו מתחתיו (קיבה, לבלב, כבד וכיס מרה) לאיברי בית החזה הצמודים אליו מעליו (לב וריאות). ישנו פתח עגול במרכז הסרעפת (באזור רום הבטן) דרכו עובר החלק התחתון של הושט (הצינור שמוביל את המזון מהפה אל הקיבה) ומתחבר לקיבה ע"י שסתום. שסתום זה, הנקרא האיטוס (Haitus), נפתח בעת הבליעה ונסגר מיד לאחר מעבר המזון דרכו, על מנת למנוע חזרה של תוכן הקיבה (מזון וחומצת קיבה) מעלה לכיוון הפה (שזהו גם כן סממן נפוץ מאד בדורנו הנקרא "רי פלוקס" [Re flux]). פתח הסרעפת הנ"ל ממש הדוק ודבוק להאיטוס מבחוץ בצורה הרמטית, מייצב אותו ומסייע לו ביצירת מעבר חד כיווני של המזון, ע"י הידוק והרפייה, בעת הבליעה והעיכול. "בקע" משמעו קרע המאפשר מעבר לא שגרתי (מילים מקבילות ברפואה הינן- הרניה,

המדור לרפואת כלל עמ"י
ובפרט לרפואת
מורי אבי שלמה בן אסתר הי"ו

המסלול לביטוי ולפיתוח אהבת הורים לילדים

מתוך ספרו של הרב אברהם אוהיון

הבן יקיר לי

בקיאות בהלכות שמירת הלשון

פורר ראש ולענה, המרגיל את הילדים לשפוט כל דבר ועניין במאזני שכלם, וממילא להתנגח בכל מי שדעתו שונה מדעתם.

שנאה מעלת חברינו

כאשר אנו מכירים במעלותיו של הזולת, קל לנו יותר לרחוש לו כבוד והערכה. משום כך, חשוב להרגיל את הילדים לראות את מעלת זולתם ולחפש את הטוב שבכל אדם, אף אם הוא שונה מהם. כך הם ילמדו להעריך ולכבד כל אדם באשר הוא, ומובן שגם את אחיהם.

בביתו של מחנך רם מעלה, פנה אחד הילדים אל אביו בטענה: 'אבא, תגיד לרפאלי הזה, הוא מציק לי!' לשמע הטענה, הוכיח האב בראש ובראשונה את הילד המתלונן, על הביטוי 'רפאלי הזה', והסביר לו שביטוי זה אין מקומו בבית מכובד ומכבד. רק לאחר שהילד התנצל ותיקן את ניסוח טענתו, פנה האב לטפל בגוף הטענה.

כדי לפתח את הרגישות של הילדים לניסוחים הולמים ומכבדים, כדאי לאמן אותם על ידי הדמיית מצבים שבהם הם נדרשים לכבד את אחיהם, לוותר להם, לפרגן להם.

כדי ליצור עניין, אפשר לתגמל את הילד שכיבד את אחיו באופן המושלם ביותר בנקודה או בפרס קטן. כך, מתוך שלא לשמה יגיעו לשמה - יחסי כבוד הדדיים ואמיתיים.

שמעתי על משפחה שהנהיגו בה, שבשולחן שבת מספר כל אחד מהילדים דבר טוב שראה אצל אחיו בשבוע שחלף. כך הורגלו הילדים לראות ולחפש את הטוב שבאחיהם, וכמובן שהדבר הביא לשיפור כללי ביחסיהם.

בקיאות בהלכות לשון הרע ורכילות משפיעה במידה רבה על היחס המכבד שמעניקים לזולת.

כאשר מתרגלים שלא לדבר דברי גנאי, לזלזל ואונאה, ממילא מכבדים יותר את הזולת.

נוהג נפוץ מאוד אצל מבוגרים ואף אצל ילדים הוא לדון את הזולת מנקודת ראייה צרה ואנוכית ולשפוט אותו.

מתוך לימוד הלכות לשון הרע ורכילות, מתחדדים החושים, ולומדים לראות דברים בראייה רחבה יותר, שהרי אף במקרים של 'דברים הניכרים ממש', נצטוונו רק לחוש ולא להאמין, ובוודאי לא לשפוט. כאשר נקפיד על כך, נמשיך לכבד את האדם גם אם שמענו עליו שמועות שעשויות להפחית את כבודו בעינינו.

ללמידה זו יש יתרון דווקא בחינוך הילדים, שכן קל יותר ללמד את הילדים להרחיב את הראייה ולא לשפוט, מלהרגיל בכך את המבוגרים שהורגלו כבר בהנהגה קלוקלת זו. הילדים הינם עדיין בבחינת 'דף חלק', שקל יותר לכתוב עליו. ומה שנכתוב עליו יישאר חרוט - לעד.

לקלוקל נוסף שנשתרש בעוונותינו הרבים הוא: נטייה לזלזל במי שדעתו או הנהגתו שונה משלנו ולפסול את כולו. יש לתת את הדעת לעובדה שאף אם מדובר באנשים שדעותיהם פסולות וכוזבות, ריבוי הדיבורים בגנותם נקלט אצל הילדים כהיתר לדבר סרה בזולת. מלבד זאת, בדרך כלל מדובר באנשים ההולכים בדרך הנכונה אך אינם נוהגים בדיוק כמונו, ומכיוון שכך, אין שום היתר לדבר בהם סרה.

לזלזל ברבנים שאינם רבנים מובהקים שלנו, ובעדות בישראל שמנהיגיהן שונים משלנו, מתוך תחושת התנשאות - הוא שורש

לומדים משנה

תינוקות של בית רבן
בכל מוצאי שבת, מיד בצאת השבת
חצי שעה לומדים משנה:

- 10 דקות | שיעור עם חגי קומימי
- 10 דקות | מתחלקים לחברותות
- 10 דקות | נבחרים על המשנה בעל פה

כא סוף חודש כל מי שהצליח להתקין בלימוד המשנה
נכנס להגרלה עם הפתעה מיוחדת!

יש להגיע עם משניות מסכת ברכות. הלימוד ברח' גפן 17 ביה"כ עץ חיים

לנשות וילדות
אחוות אחים!

נשים יקרות הינכן מוזמנות!
אמהות ובנות לפעילות משותפת מלאת הפתעות
לקראת חג החנוכה

בעזרת ה' בשבוע הבא
יום רביעי כ' כסלו 24.11 למינינים | בשעה 17:30

מיקום ימסר בהמשך. אנא שריינו את המועד

לפרטים נוספים: 0548319492

בואנה
בשמחה!

נשיא הקהילה הרה"ג
יצחק רצאבי שליט"א

ראש הכולל הרה"ג
משה רצאבי שליט"א

כולל "פרי צדיק" קורא לך!

בסיעתא דשמיא לפני מס' חודשים זכינו לפתוח בעירנו
כולל לאברכים מצויינים אשר פועל על מנת להכשיר מורי הוראה בישראל
ובדגש על מסורת אבותינו ק"ק תימן.
זכינו, והצלחת הכולל היתה מעל המשוער
ובימים אלו ממש רבים האברכים המתדפקים על דלתות הכולל
בבקשה להימנות על יושביו.
אך דא עקא: "אם אין קמח - אין תורה"
על כן, בואו לעזרת ה' בגיבורים וקחו חלק בהחזקת האברכים
וזכות זו תעמוד לכם ולבני משפחתכם עד עולם!

"עין חיים
היא
למחזיקים
בה..."

לתרומות ופרטים נוספים יש לפנות לאיתמר עובד. בטל 053-345-3020
להוראת קבע באמצעות כרטיס אשראי: 050-7540977

פרטי חשבון לתרומות:
בוק לאומי (10) סניף 954
מס' חשבון 7152226
להעברה בכיט: 054-6812981